

**MIHAELA DOBOȘ,
MONA COȚOFAN**

START PENTRU SUCCES LA EVALUAREA NĂȚIONALĂ!

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

**TESTE RECAPITULATIVE
DUPĂ PROGRAMĂ CLASELOR V-VII**

- 10 seturi de exerciții de antrenament tematic
- 30 de teste pe modelul Evaluării Naționale
- soluții și sugestii de răspuns

5-7

Editura Paralela 45

CUPRINS

Cuvânt-înainte 5

Partea I. Exerciții de antrenament tematic 7

Setul 1..... 8	Setul 5.....18	Setul 9.....29
Setul 2.....10	Setul 6.....21	Setul 10.....31
Setul 3.....13	Setul 7.....23	
Setul 4.....16	Setul 8.....26	

Partea a II-a. Teste pe modelul Evaluării Naționale 35

Test recapitulativ 1.....36	Test recapitulativ 16..... 101
Test recapitulativ 2.....40	Test recapitulativ 17..... 105
Test recapitulativ 3.....45	Test recapitulativ 18..... 109
Test recapitulativ 4.....49	Test recapitulativ 19..... 114
Test recapitulativ 5.....53	Test recapitulativ 20..... 119
Test recapitulativ 6.....57	Test recapitulativ 21..... 123
Test recapitulativ 7.....61	Test recapitulativ 22..... 127
Test recapitulativ 8.....66	Test recapitulativ 23..... 131
Test recapitulativ 9.....70	Test recapitulativ 24..... 136
Test recapitulativ 10.....74	Test recapitulativ 25..... 140
Test recapitulativ 11.....78	Test recapitulativ 26..... 145
Test recapitulativ 12.....83	Test recapitulativ 27..... 149
Test recapitulativ 13.....87	Test recapitulativ 28..... 153
Test recapitulativ 14.....91	Test recapitulativ 29..... 158
Test recapitulativ 15.....96	Test recapitulativ 30..... 162

Soluții și sugestii de răspuns 167

Partea I. Exerciții de antrenament tematic..... 168
Partea a II-a. Teste pe modelul Evaluării Naționale..... 170

▶ **PARTEA I**

**EXERCII DE
ANTRENAMENT
TEMATIC**

EDITURA PARALELA 45

▶ SETUL 1

Citește cu atenție următorul text, pentru a răspunde sarcinilor de lucru formulate în continuare.

Dar o iubea pe Olguța.

Pe Olguța îi plăcea să și-o închipuie toamna, în odaia de la Iași a Monicăi. Ar fi vrut să o știe bolnavă, puțin, nu mult, s-o doară gâtul, de pildă. Să-i fie frig. Să fie ceva mai palidă, mai puțin energică. Înfrigurată, să aibă un șal pe umeri și să stea zgribulită în fundul divanului. Leila să toarcă. În sobă să ardă focul. Olguța să fie îmbrăcată în haine de toamnă, cu puțin miros de naftalină: rochie de culoare închisă, neagră mai ales, ghete înalte. O îmbrăcăminte de doliu.

El să stea la picioarele divanului sau la picioarele Olguței. Afară, frig, burniță. Să fie și el bolnav, ca Olguța să se arate blândă cu el. Să fie zi de școală: nicio sărbătoare nu-i mai sărbătoare decât o zi de școală petrecută acasă, când știi că toți colegii stau în bănci.

Olguța să privească pe fereastră. El să mai puie lemne pe foc, să aducă samovarul în odaie. Să vadă mor-manele de jar sclipind în umbră și să audă clocotul muzical al apei din samovar. Să servească ceai Olguței. Să se facă seară.

— Noapte bună, Olguța.

— Noapte bună, Puiule.

Și să-i sărute mâna...

(Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*, vol. II)

A. Fonetică. Ortoepie și ortografie

1 Cuvintele *rochie* și *colegii* au, în ordine:

a) 5 litere, 5 sunete; 7 litere, 7 sunete;

b) 6 litere, 4 sunete; 7 litere, 6 sunete;

c) 6 litere, 6 sunete; 6 litere, 7 sunete;

d) 6 litere, 5 sunete; 7 litere, 7 sunete.

Răspunsul corect:

2 În seria de cuvinte *iubea*, *plăcea*, *închipuie*, *puie* există:

a) 4 diftongi;

b) 2 diftongi, 1 hiat, 1 triftong;

c) 3 diftongi, 1 triftong;

d) 5 diftongi, 1 hiat.

Răspunsul corect:

3 Subliniază silaba accentuată din cuvintele: *energică*, *sărbătoare*, *muzical*, *samovarul*.

4 Alcătuieste câte un enunț cu omograful cuvântului *haine*, respectiv cu omofonul cuvântului *ceai*, din următoarele enunțuri:

Olguța să fie îmbrăcată în haine de toamnă.

Să servească ceai Olguței.

B. Vocabular

5 Seria care conține doar cuvinte derivate este:

a) toamna, servească, sclipind;

b) închipuie, sărbătoare, Olguței;

c) Monicăi, samovarul, petrecută;

d) înfrigurată, îmbrăcăminte, decât.

Răspunsul corect:

- 6 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Există o relație de omonimie între cuvintele subliniate în secvențele/enunțurile din seria:
- El să stea la picioarele divanului.*; În divanul țării, s-a hotărât creșterea taxelor.
 - S-o doară gâtul, de pildă.*; Pilda dată de bunica m-a făcut să văd adevărul.
 - Ar fi vrut să o știe bolnavă.*; De când fac sport, sunt sănătoasă tun.
 - Să vadă mormanele de jar sclipind.*; Am adunat câteva grămezi de lemne.
- 7 Apreciază cu **A** (adevărat) și **F** (fals) fiecare dintre afirmațiile următoare.
- În enunțul *El să stea la picioarele divanului.* nu există cuvinte folosite cu sens figurat. **A/F**
 - Cuvântul subliniat în enunțul *Și să-i sărute mâna.* este polisemantic. **A/F**
- 8 Rescrie enunțul *Olguța să privească pe fereastră.*, înlocuind cuvintele subliniate cu sinonime potrivite.

C. Părți de vorbire și funcții sintactice

- 9 Cuvântul subliniat în enunțul *Dar o iubea pe Olguța.* este:
- prepoziție;
 - conjunție;
 - adverb;
 - substantiv.
- Răspunsul corect:**
- 10 Verbele din enunțul *Ar fi vrut să o știe bolnavă.* sunt la modurile:
- imperativ, conjunctiv;
 - condițional-optativ, indicativ;
 - imperativ, indicativ;
 - condițional-optativ, conjunctiv.
- Răspunsul corect:**
- 11 Selectează, din fragmentul următor, trei atribute, precizând partea de vorbire prin care sunt exprimate: *Să fie zi de școală: nicio sărbătoare nu-i mai sărbătoare decât o zi de școală petrecută acasă...*

Atributul selectat	Partea de vorbire prin care este exprimat

- 12 Unește cu săgeți cuvintele subliniate în enunțurile din prima coloană cu funcțiile sintactice și cazurile corespunzătoare din a doua coloană:
- Să-î fie frig.*
 - În sobă să ardă focul.*
 - Să vadă mormanele de jar sclipind în umbră.*
 - Să servească ceai Olguței.*
 - Să se facă seară.*
- atribut, verb la formă nepersonală
 - subiect, substantiv comun
 - complement indirect, pronume personal
 - complement indirect, substantiv propriu
 - circumstanțial de loc, substantiv comun

D. Enunțul. Propoziția și fraza. Raporturi sintactice

- 13 Între propozițiile din fraza *Să fie și el bolnav, ca Olguța să se arate blândă cu el.* raporturile sintactice sunt:
- de coordonare prin juxtapunere;
 - de coordonare prin joncțiune;
 - de subordonare prin juxtapunere;
 - de subordonare prin joncțiune.
- Răspunsul corect:**

▶ **PARTEA A II-A**

**TESTE PE MODELUL
EVALUĂRII NAȚIONALE**

EDITURA PARALELA 45

▶ TEST RECAPITULATIV 5

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

TEXTUL 1

Văzând că ușa îi rezista, iar în casă se așternuse liniștea, Eusebiu se gândi că cel mai bun lucru pe care îl avea de făcut era să aștepte ca doctorul Basilius să iasă, așa cum promisese. Atunci avea să i se înfățișeze și să-l călăuzească la Esther. Furtuna continua. Mugetele mării și șuierul vântului rămăseseră neschimbate. [...] A așteptat așa timp de o oră. Apoi, văzând că ușa rămâne închisă, că niciun zgomot din interiorul casei nu anunța că doctorul se pregătea să-și onoreze promisiunea, a început să bată iarăși, dar de data asta nu disperat, ci ca apucat de turbare. [...]

— Sărmană Esther, ești așadar condamnată și nu voi găsi oare niciun suflet milostiv dispus să te smulgă morții care vrea să te ia la nici douăzeci de ani? Ah, vreau să lupt până la capăt, să-ți ocrotesc viața până când Dumnezeu însuși o să te smulgă din mâinile mele. Apoi, ca și cum tocmai ar fi luat o decizie dificilă, lansându-se într-o cursă furioasă, Eusebiu parcurse restul drumului în câteva clipe și se duse să bată la ușa unuia dintre medicii cei mai faimoși din Batavia. Nici acolo servitorii nu-l lăsară să pătrundă la stăpânul lor. Dar acesta îi auzi suspinele, strigătele și rugămintele și veni la el. Eusebiu îi făcu cunoscută cererea lui.

— De ce boală suferă soția dumitale? îl întreabă medicul.

— Până acum a fost tratată de ftizie pulmonară – răspunse Eusebiu. Medicul clătină din cap, merse la o masă, scrise câteva rânduri pe o bucată de hârtie, pe care i-o întinse tânărului.

— Du-ți soția mâine-dimineață la spital. Iată un bilet de intrare, cere pentru ea un pat în salonul D, iar eu îi voi da îngrijirile trebuincioase; dar nu vreau să-ți ascund că această boală, care în Europa este aproape întotdeauna mortală, n-a fost vindecată aici niciodată, deși empiristul* acela de Basilius pretinde că poate lecui până și ftizicii de gradul al treilea. [...]

O lumină firavă se strecura printre împletiturile unei rogojini care servea în același timp și de ușă, și de fereastră. Această lumina venea de la lămpița de noapte care ardea la căpătâiul bolnavei. Zărind-o, Eusebiu tresări.

— Vai, Doamne – zise el –, așa firavă cum este, această luminiță a avut o viață mai lungă decât sărmana mea Esther.

Spaima lui era atât de puternică, încât tânărul șovăia să intre în casă. În sfârșit, adunându-și toate puterile, ridică rogojina și, repezindu-se în odaie, alergă spre patul jalnic pe care zăcea Esther. Tânăra femeie stătea nemișcată și părea adormită; avea ochii închiși, gura întredeschisă și parcă era fără răsuflare. Atunci un gând cumplit trecu ca un fulger întunecat prin creierul lui Eusebiu, care se grăbi să se aplece spre buzele lui Esther spre a-i asculta respirația, când un fel de râs batjocoritor care venea dintr-un colț al camerei îl făcu să tresară. Se întoarse într-acolo și desluși în penumbră un bărbat așezat pe un taburet de bambus. Bărbatul acela trăgea dintr-o pipă care, la fiecare aspirație, străpungea semi-întunericul, iscând un cerculeț roșu.

— Ei – făcu necunoscutul –, se pare că te-ai cam abătut din drum, tânărul meu prieten, căci, cât de departe ar fi casa lui Palétuviers de aici, te aștept de mai bine de o oră.

— Cine sunteți dumneavoastră, domnule? întreabă Eusebiu stupefiat.

— Doctorul Basilius, la naiba! îi răspunse omul cu pipa.

(Alexandre Dumas, *Insula de foc*)

**empirist* – adept al teoriei potrivit căreia experiența senzorială/bazată pe simțuri este prima și cea mai importantă sursă a cunoașterii.

TEXTUL 2

15 octombrie 1946

Am răcit. Nu mai avusesem guturai de doi ani. Mi-a telefonat Lucia Vasiliu. Are expoziție la Căminul Artei. Sâmbătă e vernisajul. M-am simțit în sfârșit și am dat un telefon lui Cella Delavrancea. Am aflat astfel că ieri s-a întors Nuni de la Câmpulung și e bolnavă rău. Aș fi vrut să mă duc chiar azi la ea, dar am doctorul la 7 și seara a luat Clody Berthola bilețele la Melo. Înainte de 7, dacă mă fâlțai cu guturaiul ăsta, înseamnă să cad la pat. Mi-e dor de Sănduc Dragomir de două zile tare de tot. Când îmi amintesc mutra lui șifonată, zâmbetul lui reținut și tăcut, se răsuțește ceva în mine și mă doare fizic. Sunt idioată. Orice dragoste adevărată este o boală. Am exact simptome de om bolnav. Am momente de indiferență totală. Zile întregi când nu mă gândesc la el și chiar când mă gândesc mă lasă rece. Și pe urmă mă apucă dintr-odată. E ca o criză. Sunt furioasă pe mine, dar nu pot nega această realitate. Îl urăsc și-l iubesc. Un ins detestabil pe care-l ador stupid. Nu știu precis ce iubesc la el. Am încercat să gândesc clar, să analizez, să despici științific firul de păr în 20. Oare-l iubesc pentru că-mi rezistă, pentru că mă fierbe? Probabil că asta este totuși una din cauze. Atitudinea asta a lui în doi peri este una din cauze. E categoric seducător un om care nu știi precis ce vrea, ce e, ce gândește. Dar nu e asta totul. E cert că nu e asta totul. Îmi place. Mă impresionează. Expresia lui mă impresionează, ochii lui mă impresionează, tăcerea lui mă impresionează. E o tăcere plină, o tăcere semnificativă, o tăcere care se chinuie și mă adoră. Nu pot scăpa de ideea asta cretină că mă iubește imens de mult. Ideea asta contradictorie, dezmințită de toate tâmpeniile pe care le-a spus, dezmințită de faptul că trece atâta timp și totuși rezistă, dezmințită de faptul că nu face nicio concesie. Și totuși simt că mă iubește. Sau sunt nebună, și e o iluzie creată de dragostea mea pentru el și de foarte naturala dorință de reciprocitate, sau e el nebun, mă iubește și din orgoliu și încăpățânare strică un lucru frumos.

(Jeni Acterian, *Jurnalul unei fete greu de mulțumit*)

A.

1 Precizează, într-un enunț, relația care exista între Eusebiu și Esther.

2 puncte

2 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând **textul 1**.

2 puncte

Faptul că medicul clatină din cap este un semn al

- a) dezamăgirii. c) neputinței.
b) tristeții. d) enervării.

Răspunsul corect: 3 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând **textul 2**.

2 puncte

Nota de jurnal este scrisă sub formă de

- a) monolog. c) narațiune.
b) descriere. d) dialog.

Răspunsul corect:

- 4 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând **textul 2**. 2 puncte
 Jeni Acterian are sentimente contradictorii față de
 a) Lucia Vasiliu. b) Cella Delavrancea. c) Sănduc Dragomir. d) Clody Berthola.

Răspunsul corect:

- 5 Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. 6 puncte

TEXTUL 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Doctorii i-au deschis imediat ușa lui Eusebiu.		
Eusebiu și Esther trăiesc în condiții grele.		
Întâmplarea relatată se petrece într-o noapte liniștită.		

TEXTUL 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Jeni Acterian urmează să meargă la doctor.		
Jeni Acterian are guturai în timpul verii.		
Autoarea jurnalului compară dragostea cu o boală.		

- 6 Prezintă, în unu – trei enunțuri, o trăsătură a jurnalului, valorificând **textul 2**. 6 puncte
- 7 Prezintă, în 30 – 70 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. 6 puncte
- 8 Crezi că sentimentele față de o persoană trebuie analizate? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând **textul 2**. 6 puncte
- 9 Asociază fragmentul din *Insula de foc*, de Alexandre Dumas, cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. 6 puncte

B.

- 1 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect. 2 puncte
 Conțin hiat ambele cuvinte din seria:
 a) „furiasă”, „unuia”. b) „trebuincioase”, „ea”. c) „lecui”, „stupefiat”. d) „ideea”, „iluzie”.
- Răspunsul corect:
- 2 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect. 2 puncte
 Apartin vocabularului fundamental toate cuvintele din seria:
 a) să onoreze, sărmană, stupefiat. c) soție, trebuincios, ftizie.
 b) decizie, dificilă, servitori. d) casă, pat, femeie.
- Răspunsul corect:
- 3 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect. 2 puncte
 Sensul structurii subliniate în enunțul „Atitudinea asta a lui în doi peri este una din cauze.” este:
 a) indecisă. b) simplă. c) intimidantă. d) ironică.
- Răspunsul corect:

4 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Există o relație de polisemie între cuvintele subliniate în secvențele/enunțurile din seria:

- „Medicul clătină din cap, merse la o masă, scrise câteva rânduri”; Masa corpului este mică.
- „văzând că ușa rămâne închisă, [...] a început să bată iarăși”; Vântul bate cu putere.
- „un fel de râs batjocoritor [...] îl făcu să tresară”; Am văzut un râs cu blana strălucitoare.
- „Bărbatul acela trăgea dintr-o pipă”; Medicul pipăi mușchiul umflat.

Răspunsul corect:

5 Transcrie trei pronume din fragmentul următor, precizând cazul fiecăruia: „Dar acesta îi auzi suspinele, strigătele și rugămintele și veni la el. Eusebiu îi făcu cunoscută cererea lui.”

6 puncte

Pronumele selectat	Felul pronumelui selectat

6 Alcătuieste un enunț asertiv, în care numeralul 15 (scris în litere) să fie subiect (1), și un enunț exclamativ, în care substantivul „iubire” să fie complement indirect (2).

6 puncte

- _____
- _____

7 Explică rolul a două semne de punctuație, la alegere, din secvența: „— Cine sunteți dumneavoastră, domnule? întrebă Eusebiu stupefiat.”

6 puncte

8 Completează enunțul următor, reprezentând nota de jurnal a unui turist care ajunge din întâmplare într-un loc numit Insula de foc, cu formele corecte ale cuvintelor indicate între paranteze.

6 puncte

Pe ulițele _____ (*insulă*, genitiv) se aud încă strigătele _____ (*disperat*, superlativ relativ de superioritate) bărbat, a _____ (*care*, masculin, singular, genitiv) soție _____ (adjectiv participial de la *a afla*) pe patul de suferință încă _____ (*a spera*, imperfect) să-_____ (clitic pronominal reflexiv, dativ) revadă fiica.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Imaginează-ți că ai vizitat, alături de colegii de clasă, o insulă misterioasă. Redactează o notă de jurnal, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să relatezi această experiență, incluzând o secvență explicativă și una descriptivă, fiecare de minimum 30 de cuvinte. Data redactării jurnalului este 12 octombrie 2023.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte;**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

▶ TEST RECAPITULATIV 16

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

TEXTUL 1

Din ce copac fantastic, din mari și vechi păduri,
Ți s-a durat vioara cu timpul în nervuri –

Că de ridici arcușul, ușor, ca la un semn
Se redeșteaptă timpul încremenit în lemn?

S-a-ngândurat o clipă obrazul diafan:
Simțeau că-n lemn vioara cuprinde un ocean!

Din vastele-i întinderi profund să poți să cânti,
Îți trebuie furtună grozavă să-l frământîți...

De unde ai atâtea puteri de foc nestins,
Arcușul tău să miște oceanul necuprins?

De-acum voi ști: adese când treci, tu porți solemn,
La subțioară timpul, încremenit în lemn.

(Eusebiu Camilar, *Vioara*)

TEXTUL 2

De obicei, un violonist-concertist cântă pe cel puțin două tipuri de violi de meșteri celebri (proveniți din vechile școli italiene sau germano-austriece), în funcție de sala de concert (muzică de cameră sau muzică simfonică) și de sonoritatea instrumentului. Vioara marilor virtuozii este privită ca un obiect intim al artistului și nu se schimbă de la o zi la alta, de la o epocă la alta. Enescu, de pildă, a cântat ani de zile pe violi de lui Paul Kaul, dar a preferat – pentru frumusețea sunetului – exemplarul celebrului lutier din Cremona, Giuseppe Guarneri del Gesù! De-a lungul întregii cariere profesionale, violonistul din Liveni a cântat de la vârsta de 5 ani până la 74 de ani – pe zece exemplare, semnate de lutieri vechi și moderni, străini și români. Iată însă, pe scurt, cronologia violilor lui George Enescu:

Prima vioară, cumpărată de Costache Enescu din Dorohoi (1888), deși era o vioară „jumătate” pentru copii, purta totuși eticheta lutierilor Gebrüder Platt. Nu se poate vorbi de un instrument de serie mare, comercială, de fabrică, ci de o vioară de meșter, adevărată. Pe „mica vioară” (exemplar păstrat în muzeul din Calea Victoriei 141) a cântat George Enescu la întâlnirile cu profesorul Eduard Caudella din Iași, precum și în primii ani de studii la Viena. A doua vioară, „întregă”, semnată Santo Serafino, a achiziționat-o în capitala Austriei cu 250 de florini același Costache Enescu, însă sub garanția profesorului Joseph Hellmesberger, în vederea debutului „micului Mozart român” în concertul din 14 aprilie 1892. La absolvirea cursului de vioară la Conservatorul din Paris, a primit ca Premiu I o vioară „Gustave Bernardel Luthier du Conservatoire de Musique”. A patra vioară, dobândită prin subscripția publică organizată în România de Ana Spiru Haret (1898-1899), a fost celebra Stradivarius,

Vioară Guarneri del Gesù, The Glinka National Museum, Moscova, Rusia

achiziționată din Germania de la un lutier din Stuttgart cu 19 000 de franci, instrument de excepție pe care l-a folosit George Enescu la debutul în Concertul Colonne din februarie 1900 la Paris, după ce apăruse cu noul instrument în fața publicului bucureștean (5/17 martie 1899) în sala Ateneului Român. Deși a mărturisit de la început – că dispunea de „o vioară splendidă... extraordinară”, totuși, peste puțin timp, George Enescu a renunțat la Stradivarius (al cărei sunet nu-i plăcea, după cum putem citi în volumul de Amintiri, 1955), cerând fraților lutieri francezi Silvestre să-i obțină un Guarneri del Gesù. Până la procurarea noii viori italiene, maestrul a cântat pe un exemplar al fraților Pierre și Hippolyte Silvestre, al căror atelier din Lyon s-a bucurat de o faimă europeană. Curând, Enescu a reușit să obțină o vioară Guarneri – format mare, pe care l-a folosit și Paganini –, exemplar strălucit ca sonoritate pe care maestrul român a cântat în perioada sa de maturitate artistică. Epoca Primului Război Mondial (1914-1918), în care Enescu a rămas aproape toată perioada în țară, a însemnat și o surprinzătoare experiență cu lutierii români Remus Macarie și Dimitrie Știrbulescu, pe ale căror instrumente a cântat la Iași, București și Pitești, chiar și la Paris. Ultima și cea mai rodnică surpriză i-a produs-o lutierul francez Paul Kaul, care a construit două viori, denumite Modelul George Enescu Nr. 1 (1930) și Nr. 2 (1931), pornind de la formatul mâinii stângi a violonistului român.

(Viorel Cosma, *O prețioasă avere patrimonială: viorile lui Enescu*)

**lutier* – constructor de viori.

A.

1 Notează, din **textul 1**, un vers care conține mărci ale vocii lirice. 2 puncte

2 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând **textul 1**. 2 puncte.
Cuvântul-cheie al poeziei este

- a) arcușul.
- b) copacul.
- c) furtuna.
- d) vioara.

Răspunsul corect:

3 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând **textul 1**. 2 puncte
Figurile de stil prezente în versul „Că de ridici arcușul, ușor, ca la un semn / Se redeșteaptă timpul încremenit în lemn?” sunt, în ordine:

- a) comparația și personificarea.
- b) enumerația și comparația.
- c) metafora și enumerația.
- d) personificarea și repetiția.

Răspunsul corect:

4 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând **textul 2**. 2 puncte
De-a lungul carierei sale, Enescu a cântat pe

- a) două viori.
- b) cinci viori.
- c) nouă viori.
- d) zece viori.

Răspunsul corect:

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Scrive un text narativ, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare inedită petrecută în timpul unui concert de vioară, incluzând o secvență dialogată, de minimum patru replici, și una explicativă, de minimum 30 de cuvinte.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte;**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

▶ TEST RECAPITULATIV 17

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

TEXTUL 1

Băiatul blond își dădu drumul pe ultimul metru de stâncă și începu să-și croiască drum spre lagună. Deși își scosese jerseul de școală și-l târa acum într-o mână, cămașa cenușie îi asudase pe trup și părul i se lipise de frunte. De jur împrejur, brazda lungă trasă prin junglă devenise o baie fierbinte. Se trudea să-și facă loc printre liane și printre trunchiurile zdrobite, când o pasăre, o apariție roșie și galbenă, țâșni cu un țipăt de vrăjitoare; țipătului îi răspunse un altul.

— Hei! se auzi. Stai o clipă!

Desișurile din marginea brazdei se scuturară și picături de ploaie căzură grindină.

— Stai nițel! zise vocea. M-am încurcat în liane.

Blondul se opri și își trase ciorapii cu un gest automat, de parcă ar fi fost acasă, nu în junglă.

Vocea se auzi iar:

— De-abia mă pot mișca printre lianele astea.

Cel ce vorbise ieși cu spatele dintre desișuri, iar crăcile îi zgâriară hanoracul slinos. Mărăcinii se agățaseră și îi zgâriaseră rotulele goale și plinuțe ale genunchilor. Se aplecă, scoase cu grijă țepii mărăcinilor și se întoarse. Era mai scund decât băiatul blond și foarte gras. Înaintă, uitându-se atent pe unde calcă, apoi înălță capul și privi prin lentilele groase ale ochelarilor.

— Unde-i omul cu megafonul?

Blondul clătină din cap.

— E o insulă. Cel puțin, așa cred, zise el. Uite un colț de stâncă în apă. Te pomenești că n-o fi niciun om mare pe aici. Grăsanul păru uimit.

— A fost pilotul ăla. Dar nu era în compartimentul pasagerilor, ci în carlingă.

Blondul făcu ochii mici și scrută colțul de stâncă.

**SOLUȚII ȘI
SUGESTII DE RĂSPUNS**

EDITURA PARALELA 45

▶ PARTEA I EXERCIȚII DE ANTRENAMENT TEMATIC

▶ SETUL 1

1 d; 2 a; 3 **energică, sărbătoare, muzical, samovarul**; 4 De exemplu: *Am scris o poveste despre două femei haine.*; *Nu-mi dau seama ce-ai cu mine.*; 5 b; 6 a; 7 a. – A; b. – A; 8 De exemplu: *Olguța să se uite pe geam.*; 9 b; 10 d; 11 De exemplu: *de școală* – atribut exprimat prin substantiv comun; *nicio* – atribut exprimat prin adjectiv pronominal negativ; *petrecută* – atribut exprimat prin adjectiv participial; 12 a→c; b→e; c→a; d→d; e→b; 13 d; 14 De exemplu: *Pe Olguța îi plăcea a și-o închipui toamna, în odaia de la lași a Monicăi.*; 15 *când, să*; 16 De exemplu: *Ce frumoasă este iubirea în timpul adolescenței!*; 17 c; 18 *fiind, o, foarte puțin bolnavă, sa*; 19 *Scriitorul ieșean Ionel Teodoreanu a creat opere memorabile, pe care orice român ar trebui să le citească.*; 20 a. *geamgiii*; b. *libretul*.

▶ SETUL 2

1 b; 2 c; 3 **ochii, el**; 4 *trebuie* – hiatul u-i; *coincidență* – hiatul o-i; *aici* – hiatul a-i; 5 d; 6 b; 7 **mari – minusculi**; 8 c; 9 a; 10 b; 11 De exemplu: *i* – pronume personal, complement indirect; *-l* – pronume personal, complement direct; *care* – pronume interogativ, nume predicativ; 12 De exemplu: *Această strălucire este a focului din vatră.*; 13 d; 14 coordonare prin juxtapunere; 15 De exemplu: *A trebuie să mă retrag.* (enunț asertiv); *Care-i necazul tău?* (enunț interogativ); — *Ce coincidență!* (enunț exclamativ); 16 b; 17 a. *grup statuar*; b. *ciuboțica-cucului*; 18 a. – F; b. – F; 19 a. – înseși; b. înșine; 20 *auzi, plângând, artistului, i, să zboare, lălelelor*.

▶ SETUL 3

1 b; 2 d; 3 De exemplu: *Trei care cu fân trec pe ulița satului.*; *Știu c-are mai multe pere decât mine.*; *Alerg mai încet decât tine.*; *De cât zahăr ai nevoie pentru prăjitură?*; 4 **pretindeau; întotdeauna**; de exemplu: *Ei pretindeau că sunt nevinovați?*; *Întotdeauna ești atentă pe stradă?*; 5 c; 6 c; 7 a; 8 De exemplu: *a închipui, închipuire, chipos, neînchipuit, a reinchipui, chipușor, chipoi* etc.; 9 d; 10 De exemplu: *spuneam* – conjugarea a III-a; *precizam* – conjugarea I; *este* – conjugarea a IV-a etc.; 11 *Cine va fi putut spune că va fi fost mai curajos cel ce se va fi încăpățânat...*; 12 De exemplu: *cele mai vechi* – superlativ relativ de superioritate; *mai curajoasă* – comparativ de inegalitate (de superioritate); *uluitoare* – pozitiv etc.; 13 De exemplu: *Fiindcă eram nerăbdător, n-aș fi avut cum s-o fac, așadar m-am apucat de lucru urgent.*; 14 a; 15 enunțuri asertive și enunțuri interogative; 16 De exemplu: *dar, sau; că, dacă* etc.; 17 c; 18 *Scrisul Anei Blandiana este fascinant, întrucât autoarea însăși este o personalitate care inspiră și încântă, atât datorită poeziilor publicate, cât și datorită activității sale civice.*; 19 a. – F; b. – A; 20 *provocate, niște, maratoane, cărora, toți/câțiva/fiece* etc., *vor fi*.

▶ SETUL 4

1 c; 2 a; 3 **depărări, azi**; 4 De exemplu: *Mi-i dor de bunica.*; *Mi-i da și mie din pachetul tău?*; *Ei iau masa la cantină zilnic.*; 5 d; 6 b; 7 a. – A; b. – A; 8 De exemplu: *Imaginea stelei ce-a dispărut / Lent pe cer urcă.*; 9 c; 10 a; 11 c; 12 De exemplu: *Dă-ne votul tău, Alina!*; 13 d; 14 *Poate de mult s-ar fi stins în drum / În depărări albastre, / Iar raza ei abia acum / Ar fi lucit vederii noastre*; 15 b; 16 De exemplu: *Ce departe strălucesc stelele!*; 17 a; 18 *O poezie pe care i-ar plăcea să o recite la serbare este „De ce nu-mi vii?”, al cărei autor este tot Mihai Eminescu, poetul nostru național.*; 19 *copiii, căror, poezii, cel mai potrivit, familial, înzestrați*; 20 a. *codri*; b. *toiege*.

▶ SETUL 5

1 b; 2 c; 3 **aveau, uită, strigoaică, trebuia**; 4 **câine, celulă, cosânzeană, criteriu, familie, mână, mină, mutră, spinare, strigoaică**; 5 c; 6 c; 7 a. – A; b. – F; 8 De exemplu: *tinere* – bătrâne; *se înfiripă* – se destrămă; *curând* – târziu; *prietenie* – dușmănie; 9 *lângă, din, pe, peste*; 10 d; 11 b; 12 *de asta*; de exemplu: *Ai uitat telefonul lângă asta?*; 13 De exemplu: *Temutul și fiorosul zmeu din poveste se gândea la evadare.*; 14 De exemplu: *dar, ca să* etc.; 15 De exemplu: *Cum spuneai că se numește zmeul pe care l-am zărit în beci?*; 16 De exemplu: *Ileana a început să se plângă de faptul că acei câini de zmei o țineau prizonieră, dar a fost întreruptă politicos de Vasiliska, aceasta menționând că nu sunt câini de zmei.*

TEST RECAPITULATIV 5

SUBIECTUL I

70 de puncte

A.

1 De exemplu: *Eusebiu și Esther erau soți*.; 2 c; 3 a; 4 c; 5

TEXTUL 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Doctorii i-au deschis imediat ușa lui Eusebiu.		X
Eusebiu și Esther trăiesc în condiții grele.	X	
Întâmplarea relatată se petrece într-o noapte liniștită.		X

TEXTUL 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Jeni Acterian urmează să meargă la doctor.	X	
Jeni Acterian are guturai în timpul verii.		X
Autoarea jurnalului compară dragostea cu o boală.	X	

6 De exemplu: notarea datei, redactarea la persoana I, subiectivitatea, concentrarea asupra emoțiilor etc.; 7 De exemplu: boala, dragostea, cuplul; primul text surprinde încercarea disperată a lui Eusebiu de a-și salva soția bolnavă, spaima și iubirea acestuia/nota de jurnal conține gândurile și trăirile lui Jeni Acterian, pe fondul stării de boală, care îi accentuează starea de confuzie legată de sentimentele față de un bărbat etc.; 8 menționarea răspunsului la întrebarea dată (da/nu); motivarea răspunsului, valorificând **textul 2**, de exemplu: este firesc ca sentimentele față de o persoană să fie analizate, pentru a le înțelege și a le asuma cu toate efectele lor/cum rațiunea nu poate controla sentimentele, analiza acestora este nu doar inutilă, ci chiar dăunătoare individului, întrucât îi poate genera tensiuni și conflicte interioare etc.; 9 De exemplu: curajul, speranța, încrederea, empatia etc.; Radu Tudoran, *Toate pânzele sus*, Mihail Drumeș, *Elevul Dima dintr-a șaptea*, Alexandre Dumas, *Cei trei muschetari* etc.

B.

1 c; 2 d; 3 a; 4 b; 5 De exemplu: *acesta* – nominativ; *ii* – dativ; *la el* – acuzativ etc.; 6 De exemplu: *Cincisprezece s-au înscris la concurs*.; *Ce poezie frumoasă a închinat iubirii!*; 7 De exemplu: linia de dialog marchează începutul vorbirii directe/introduce replica lui Eusebiu; virgula izolează un substantiv în cazul vocativ de restul enunțului etc.; 8 *insulei, celui mai disperat, cărui, aflată, spera, și*.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Conținutul compunerii – 12 puncte:

- scrierea unei note de jurnal în care se prezintă vizita pe o insulă misterioasă, alături de colegi: nuanțat – 4 p.; schematic – 2 p.; încercare de prezentare – 1 p. **4 puncte**
- respectarea trăsăturilor unei note de jurnal (de exemplu: notarea datei, utilizarea persoanei I etc.): în totalitate – 4 p.; parțial, cu divagații – 2 p. **4 puncte**
- inclusiunea în compunere a secvenței explicative: cu respectarea regulilor specifice tiparului explicativ și a limitei indicate (minimum 30 de cuvinte) – 2 p.; cu respectarea regulilor specifice tiparului explicativ, dar fără respectarea limitei inferioare – 1 p.; fără respectarea regulilor specifice tiparului explicativ – 0 p. **2 puncte**
- inclusiunea în compunere a secvenței descriptive: cu respectarea regulilor de alcătuire a descrierii și a limitei indicate (minimum 30 de cuvinte) – 2 p.; cu respectarea regulilor de alcătuire a descrierii, dar fără respectarea limitei inferioare – 1 p.; fără respectarea regulilor de alcătuire a descrierii – 0 p. **2 puncte**

Redactarea compunerii – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TEST RECAPITULATIV 16

SUBIECTUL I

70 de puncte

A.

1 De exemplu: *De-acum voi ști: adese când treci, tu porți solemn.*; 2 d; 3 a; 4 d; 5

TEXTUL 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Sunetul viorii redeșteaptă timpul încremenit în lemn.	X	
Poezia este alcătuită din catrene.		X
Lirismul discursului poetic este obiectiv.		X

TEXTUL 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Lui George Enescu îi plăcea sunetul viorii Stradivarius.		X
Formatul mâinii drepte a violonistului a fost urmărit în construcția viorilor care i-au purtat numele.		X
Profesia de lutier este practică doar în Franța.		X

6 De exemplu: în versurile citate, vocea lirică – aflată chiar în ipostaza celui care caută răspunsuri – surprinde forța artistului, dar și nevoia acestuia de a trăi cu intensitate experiențe pe care să le convertească în cântec; 7 De exemplu: destinul, rolul artistului, creația etc.; în primul text, un discurs liric subiectiv, ideea menirii artistului în lume este evidențiată prin metafora viorii în care încremenește timpul, confirmând capacitatea artei de a scoate ființa din efemeritate; al doilea text evocă personalitatea muzicianului George Enescu, al cărui spirit avea nevoie de o vioară desăvârșită, ca instrument al artei autentice etc.; 8 menționarea răspunsului la întrebarea dată (da/nu); motivarea răspunsului, valorificând **textul 2**, de exemplu: profesiile presupun valorificarea unor abilități și competențe, dar și a unor mijloace performante, pentru a putea fi practicate cu deplin succes, căci calitatea instrumentului de lucru determină calitatea produsului muncii/orice profesie are nevoie de condiții optime, cu atât mai mult profesiile artistice, iar Enescu a căutat permanent cea mai potrivită vioară care să exprime esența muzicii sale etc.; 9 De exemplu: speranța, admirația, împlinirea etc.; Dan Coman, *Enescu. Caiete de repetiții*, Octavian Goga, *La groapa lui Laie*, Cornelia van Rijn, *Eu sunt fiica lui Rembrandt* etc.

B.

1 b; 2 d; 3 b; 4 b; 5 De exemplu: *al căror* – genitiv; *pe care* – acuzativ; *în care* – acuzativ etc.; 6 De exemplu: *Vioara și pianul sunt vedetele concertului.*; *Mă gândesc.*; 7 6 propoziții; 8 *al zecelea, dar/însă/iar, francez, mai interesat, mea, i-*.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Conținutul compunerii – 12 puncte:

- scrierea unui text în care se prezintă o întâmplare inedită petrecută în timpul unui concert de vioară: nuanțat – 4 p.; schematic – 2 p.; încercare de prezentare – 1 p. **4 puncte**
- respectarea trăsăturilor tiparului narativ (de exemplu: succesiunea logică a evenimentelor, participanți/personaje, încadrare în timp și spațiu): în totalitate – 4 p.; parțial, cu divagații – 2 p. **4 puncte**
- inclusiunea în compunere a secvenței dialogate: cu respectarea regulilor de alcătuire a dialogului și a limitei indicate (minimum patru replici) – 2 p.; cu respectarea regulilor de alcătuire a dialogului, dar fără respectarea limitei inferioare – 1 p.; fără respectarea regulilor de alcătuire a dialogului – 0 p. **2 puncte**
- inclusiunea în compunere a secvenței explicative: cu respectarea regulilor specifice tiparului explicativ și a limitei indicate (minimum 30 de cuvinte) – 2 p.; cu respectarea regulilor specifice tiparului explicativ, dar fără respectarea limitei inferioare – 1 p.; fără respectarea specificului tiparului explicativ – 0 p. **2 puncte**

Redactarea compunerii – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.